

DESTINATIONS
UTVECKLING

Idre

Merket för bærekraftig reisemål

Idre

Bærekraftsrapport 2025

**Bærekraftig
Reisemål**
Lokalt engasjement
i et langt perspektiv

Idre 30 april 2025 * Frida Torsein * Carina Sisell

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Förankring	4 - 5
3. Natur, kultur og miljø	6 - 7
4. Sociala värderingar	8 - 9
5. Ekonomisk livskraft	10 - 11
6. Utmaningar	11
7. Framgångshistorier	12
8. Förmedling av rapporten	12
9. Bilagor och källor	12

1. Inledning

Det är ett mål med märkesordningen *Bærekraftig Reisemål* att synliggöra att arbetet pågår för en mer hållbar utveckling av destinationerna, även förutom ommärkningen som sker vart tredje år.

Denna rapport beskriver aktiviteter i Fjälldestinationen Idre 2023, lite 2024 och några planer för framtid som bidrar till att utveckla Fjälldestinationen Idre som hållbar destination. Många är involverade i det arbetet, både Älvdalens kommun samt destinationsutvecklingsföretaget DIAB och små och stora enskilda aktörer.

Destinationen (DIAB) beskriver sig själv på sin webbplats:

”Fjälldestinationen Idre satsar mångmiljarder för utvecklingen av framtidens hållbara besöksnäring. I norra dalafjällen, Idre, Fjätervålen och Grövelsjöfjällen genomförs och planeras nu en mycket kraftig tillväxt de kommande 10 åren. Det är den snabbaste utvecklingen av besöksnäringen i Idreområdet på 100 år”.

”Regeringens nya turiststrategi pekar ut utvecklingsområden och Idre är ett mycket bra exempel på en sådan destination. Hur säkrar vi att Idre Fjälls, Idre Himmelfjälls, Fjätervålens och Grövelsjöfjällens ambitioner matchas av samhällets förmåga och vilja att agera? Satsningar från offentliga parter behöver samverka med företag och privata aktörer”.

”Bolaget skall arbeta långsiktigt och strategiskt med övergripande frågor för att skapa goda förutsättningar för hela besöksnäringen att utvecklas och därigenom bidra till ett ökat antal besökare året runt i norra Dalafjällen, Idre, Fjätervålen och Grövelsjön. Bolaget skall inte vara ekonomiskt vinstdrivande.”

På detta sätt bidrar besöksnäringen till en positiv och nödvändig utveckling för hela Älvdalens kommun”.

Idre-området märktes som ett hållbart resmål redan 2018 och har nu genomfört sin första ommärkning under 2023. En ny omgång väntar i början 2026. Det märks att Idre-området har arbetat med hållbart destinationsutveckling över tid. Exempelen och åtgärderna har successivt blivit både fler och bättre.

2. Förankring

Politisk förankring

Förankringsjobbet startade med att arbetet med *Bærekraftig Reisemål* presenterades och förankrades i Älvdalens kommuns högsta politiska organ; kommunfullmäktige.

Där beslutade man att:

- ♣ Älvdalen kommun antar och bidrar aktivt i det fortsatta arbetet med märket för *Bærekraftig Reisemål* genom en dynamiska handlingsplan.
- ♣ Klarlägga behov samt avsätta resurser för finansiering till hållbarhetsarbetet för perioden 2023 - 2025 för att säkerställa arbetet enligt handlingsplan.
- ♣ Fastställa organisering av arbetet.

Förankring genom SITE-Mobility

Fjälldestinationen Idre är en del av Interreg Sverige-Norge-projektet; SITE-Mobility, som är ett samarbete mellan Sälen, Idre, Trysil och Engerdal från och med februari 2023 – februari 2026. Målet med projektet är att utveckla "*En smart, integrerad och bärkraftig gränsregion*", där syftet med projektet är att utveckla hållbar mobilitet med effektmålet minskade klimatutsläpp, vilket bidrar till ett hållbart näringsliv och en mer hållbar SITE-region i takt med gjorda och kommande miljardinvesteringar och påföljande ökade besöksströmmar och transporter.

- ♣ Kommunordförande och kommundirektörer sitter i projektets styrgrupp och följer projektet noga.
- ♣ Alla de fyra SITE-kommunerna har arbetat med att ommärka enligt märkningen *Bærekraftig Reisemål* som innebär bred förankring bland medlemmar och kommuner.

Förankring hos destinationens medlemsföretag

- ♣ VD för Destinationsutveckling Idre AB har haft löpande uppdateringar kring hållbarhetsarbetet till bolagets medlemmarna och en återkommande punkt på styrelsens dagordning. I april 2025 fick medlemmarna i DIAB en orientering om hållbarhetsarbetet gällande hur allt hänger samman med Agenda 2030 och vad som behöver göras för åtgärder under nästa år mot nästa ommärkning enligt märkesordningen.

- ♣ I mars 2025 anordnade Visit Dalarna tillsammans med SITE-Mobility en hållbarhetskonferens där man informerade om vad märkningen med **Bærekraftig Reisemål** innebär och hur den är kopplad till GSTC och Agenda 2030. Konferensen innehöll även information från företag som har någon certifiering – vad det innebär att certifiera sig i form av resurser och affärsmodeller. Förhoppningen är att fler företag väljer att certifiera sig på något sätt. [Framtida krav på hållbarhet — utmaning för fjälldestinationer - Siljan News](#)

Förankring hos medborgare, gäster och samarbetspartners

- ♣ I samband med att destinationen blev ommärkt gjordes en omfattande spridning i olika kanaler för att informera att man blivit ommärkt, vad det innebär samt vad **Bærekraftig Reisemål** står för. Information gick ut via bland annat Älvdalens kommuns hemsida: [Idre och Sälen fortsatt godkända som hållbarhetsmärkta destinationer - Älvdalens kommun \(alvdalen.se\)](#)
- ♣ Destinationsbolaget och dess medlemmar har fått information om hur de kan och får använda loggan för **Bærekraftig Reisemål**. De har fått ut information via mejl med förslag på text till deras webbplatser som beskriver märkning.
- ♣ I januari hölls en konferens i Älvdalen som Naturskyddsföreningen arrangerade. Där deltog hållbarhetskoordinator och berättade om bakgrund och arbete med **Bærekraftig Reisemål**. Inbjudan var företag och föreningar i kommunen.
- ♣ Det finns en sida på DIAB's webbsida om arbetet med **Bærekraftig Reisemål** som går att ta del av: [Bærekraftig Reisemål – Destinationsutveckling Idre](#)

3. Natur, kultur og miljø

Føljande åtgärder för en mer miljø- og klimativnlig destination har genomfòrts under den senaste perioden:

- ♣ DIAB är en del av Interreg Sverige-Norge-projektet; SITE-Mobility, som är ett samarbeite mellom Sålén, Idre, Trysil og Engerdal från og med februar 2023. Målet med projektet är att utveckla "**En smart, integrerad og bårkraftig grånsregion**", dår syftet med projektet är att utveckla hållbar mobilitet med effektmålet minskade klimatuslåpp, vilket bidrar till ett hållbart nåringsliv og en mer hållbar SITE-region i takt med gjorda og kommende miljardinvesteringar og påføljande økade besøksstrømmer og transporter. Det går att lår mer om projektet hår: [Prosjektet | Mål og visjon](#)
- ♣ Destinationsutveckling Idre AB har under vinteren 2022-2023 og 2023-2024 gjennomfòrt ett projekt med en gratis skidbuss inom Fjålldestinationen Idre. Projektet finansieras via Leader-projekt Dalålvarnas utvecklingsområde tillsammans med Jordbruksverket. " Skidbussen kommer att göra det enkelt for både gåster, invånare og de som jobbar hår att ta sig mellom våre områden redan i vinter. Den är dessutom gratis for alla! Det hår är en del i en stor satsning på hållbarhet". Efter projektiden av skidbussen var slut valde 3 av delågarna att fortsåtte att finansiere den åven under vintersåsonen 2024-25.
- ♣ DIAB har ordnat så att alla 4 destinationerna i Idre-området har kommersielle busslinjer under vintersåsonen: Fjåtervålen, Idre fjål og Himmelfjål har Masexpressen från STHLM. Grøvelsjøn, Idre fjål og Himmelfjål har Fjållexpressen från Malmö, Gøteborg og Stockholm. Dette for att minske klimatavtrykket for gåsternas resor till og från destinationerna.
- ♣ Genom SITE-Mobility har man tagit fram ett digitalt verktøy som bidrar till minskat klimatavtrykk genom samåknings-app. Tex vid Vasaloppet: [Samåkning till Vasaloppsarenan miljøvånlig, trevlig og økonomisk | SITE Destination](#) og [Har du plats for fler personer i bilen? Erbud skjuts till de som skall till samma plats som du! | SITE Destination](#)
- ♣ Genom SITEIII har ett projekt startats opp kring lokal mat i hela SITE-regionen – Skandinavisk Måltidsturism. Lokala mat- og dryckesleverantører i hela SITE-området har kartlagt og aktørernas behov har identifisert. Utveckling av en gemensam digital møtesplats har tagits fram dår aktørerna marknadsførs. For att stødje producenternas grånsproblematik kring førsålning av mat og dryck øver grånsen har ett samarbeite med Grånskommittén inlett. Arbetet kring Skandinavisk Måltidsturism fortsåtter i SITE-Mobility dår man arbeitar videre med att hitta digitale bestållningslåsninger i kombination med samordnede transporter av varorna. [Projektet | Skandinavisk Måltidsupplevelse \(sitedestination.eu\)](#)

- ♣ Idre Himmelfjäll gjorde satsningar under vintersäsongen 2022-2023 under namnet "Samevistet" där Idre Sameby ska sprida kunskap om samisk kultur och rennäring. Bland många nyheter på destinationen finns det numera en timrad kåta, "Samevistet", där Mattias Jonsson från Idre Sameby kommer att dela med sig av kunskap om samisk kultur och renskötsel som näringsgren.
[Skidåkande turister ska få kunskap om samisk kultur : Besöksliv \(besoksliv.se\)](#)
Idag har 3 av 4 delägare avtal med Idre sameby kring sin utveckling; Idre Himmelfjäll, Fjätersvålen och Idre fjäll har avtal idag. Idre Fjäll har skrivit avtalet så sent som i december 2024. [Idre Fjäll och Idre Sameby inleder samarbete : Besöksliv](#)
- ♣ DIAB tillsammans med några andra parter har lämnat in en förstudieansökan kring regenerativ barmarkssäsong som handlar om att tillrättalägga barmarkssäsongen. I detta förprojekt vill vi ta fram en processbeskrivning/metod för hur arbetet med att ta fram en regenerativ besöksförvaltningsstrategi i gränsregionen ska gå till och skapa engagemang bland aktörer att ingå i processen. Metoden bygger på en involveringsprocess av aktörer och lokalsamhällen i gränsområdet enligt det arbetssätt som användes i Nordland fylke och BID-processen som där kommun, destinationsbolag, förvaltning av skyddade områden och näringslivet samverkar och skapar förpliktande samhandling.
- ♣ Förstudien ska ge underlag för ett huvudprojekt där en gemensam platsbaserat, helhetlig och lokalsamfunnsstyrt besöksstrategi tas fram för destinationerna Torsby, Sälen & Idre i Sverige, Trysil & Engerdal i Norge.
- ♣ I mars 2025 hölls en workshop med företag för att diskutera ledutveckling och utveckling av laddinfrastruktur för el-snöskotrar som kommer. [Workshop om ledutveckling samlade kommuner och intressenter - Siljan News](#)

Det finns idag 7 företag (av 73 = 9,6 %) som innehar någon form av miljöcertifiering (C4-1-3):

Storsätra Fjällhotell	KRAV
Grövelsjöns Fjällstation STF (<i>nytt</i>)	Green Key
Grövelsjöns Fjällstation STF	KRAV-certifierad restaurang
Renbiten	Renlycka
Renbiten	Sapmi Experience
Coop Älvdalen	Bra Miljöval
Ica Idreby	Bra Miljöval
ICA Supermarket Olsson	Svanen
Fulufjällets Nationalparkscamp	Natures Best

4. Sociala värderingar

Åtgärder som genomfördes förra året för att göra Fjälldestinationen Idre till en ännu bättre destination för gäster, lokalbefolkning och anställda:

Samarbete mellan besöksnäring och kommun

- ♣ Ledningen för Destinationsutveckling Idre har flertalet möten under året med politisk och administrativ ledning i Älvdalens kommun för att ha en nära dialog kring verksamheten.
- ♣ I november 2024 anordnade DIAB Idre dagen ett toppmöte i Stockholm mellan näringsliv och politiker. På plats på toppmötet fanns en, i sammanhanget, aldrig tidigare samlad mängd av beslutsfattare och människor med inflytande. Politiker på kommun-, region-, riksdags- och regeringsnivå. Syfte: en fantastisk möjlighet att samlas och tillsammans identifiera strategiska prioriteringar för att stärka Idre- och Grövelsjöfjällens utveckling som en hållbar och attraktiv destination. Genom dialog och samverkan kunde vi börja forma en vision för en framtid där människor vill leva, arbeta och besöka vår unika region. Mikael Damberg tog upp *"vikten av att en destination måste kunna erbjuda ett liv för de som ska arbeta där. Man ska både kunna och vilja bo på platsen. Och då krävs det bland annat ett samhälle runt omkring som lever upp till förväntningarna som folk har. Man måste kunna ha ett liv bredvid jobbet. Och det måste finnas jobb året runt och då blir sommarturismen ännu viktigare"*. [Dalarna åkte till Stockholm – toppmöte för besöksnäringen - Siljan News](#) och [Aktuellt – Destinationsutveckling Idre](#)

Lokalbefolkning:

- ♣ Alla arrangemang för vandringsleder, cykelleder, skidbackar och evenemang, riktade till besökare, tillhandahålls även till lokalbefolkningen som ett mervärde. Anläggningarna har även erbjudit lokalbefolkningen subventionerade priser på skipass.
- ♣ 78 % av lokalbefolkningen har (enligt underökning vintern 2021) en mycket positiv eller positiv inställning till destinationsutvecklingen i Fjälldestinationen Idre. En ny undersökning kommer göras nu under våren 2025.

- ♣ Destinationsutveckling Idre har varit involverad i de planer som finns för en helt ny utbildning på Älvdalens Utbildningscentrum med arbetsnamnet "Lift, drift och pist" – och mer eller mindre skraddarsydd för fjällanläggningarnas olika yrkesroller. En utbildning på gymnasienivå som ska vara högskoleförberedande och som ska ha riksintag samt vara förlagd när anläggningarna i norra kommundelen. [Gymnasieplaner för Idre tar form – mycket arbete återstår - Siljan News](#)
- ♣ I januari 2025 anordnade Idre Himmelfjäll gratis skipass och skidhyra under World Ski Day för alla skrivna i Älvdalens kommun. [Idre Himmelfjäll firar World Snow Day med gratis skidåkning](#)

Anställda:

- ♣ Genom en webbsida har DIAB en kontinuerlig dialog kring aktuella ämnen som kan tänkas beröra medlemsföretagen och dess anställda.

Gäster

- ♣ Idre Fjäll har under året gjort satsningar genom anpassningar för gäster med funktionsnedsättningar. Avtalet innebär att längdanläggningen kommer att anpassas och personal utbildas i parasportarnas behov. En lokal bank har nämligen också sponsrat med anpassade sitskis för både alpin- och längdåkning i samband med avtalet. ["Få anläggningar som är anpassade alls" – längdåkaren Ante positiv till ny parasatsning i Idre | SVT Nyheter](#). Idre Fjäll tar ett stort steg mot att bli en ledande tillgänglig skiddestination genom ett nytt partnerskap med Parasport Sverige. Avtalet innebär att Stiftelsen Idre Fjäll blir officiell partner till Parasport Sverige och deras paralandslag inom längdskidor, skidskytte och alpin skidåkning, inklusive Virtus. [Parasporten i nytt samarbete med Idre fjäll - Siljan News](#)

Alla målgrupper:

- ♣ På DIAB's sida kan även läsas gemensamma uttalande om vad som sker i området: [PM-Nyheter-norra-Dalarna-vintern-24-25 final.pdf](#)

5. Ekonomisk livskraft

Med de produkter Fjälldestinationen Idre erbjuder med friluftsliv och gott om plats samt olika utbud var något som lockade fler och fler gäster. Vad detta kommer att göra med viljan att resa i framtiden för den svenska marknaden och den utländska marknaden är för tidigt att säga.

Under senare år har världen också drabbats av krig och ekonomisk oro med inflation där destinationen blir påverkade av som är utanför vår kontroll. Nu ser man att en minskning har kommit framför allt kopplat till det världsläge och den ekonomi som våra gäster har idag till följd av inflationen.

Gästdygn utveckling – hela kommunen:

	2024	2023	2022	2021	2020
Gästdygn juni-sept.	168'	183'	173'	179'	150'
Gästdygn jan-april	146'	147'	166'	135'	138'

Logiintäkter – hela kommunen:

	2024	2023	2022	2021	2020
juni-sept. (miljoner)	44,4'	45,0	43,5	44,3	36,0
jan-april (miljoner)	47,8'	48,9	50,4	43,7	37,1

Utveckling av antalet medlemsföretag, resultat och anställda

Medlemsföretag	2024	2023	2022	2021	2020
	73	94			

Årets resultat	2023	2022	2021	2020
DIAB	394' Skr	260' Skr	267' Skr	-433' Skr
Visit Dalarna AB	-11' Skr	1 256' Skr	44' Skr	136' Skr

Antalet sysselsatta i besöksnäringen:

	2023	2022	2021	2020	2019
Hela kommunen	854	856	773	525	790

- ♣ I december 2024 anordnade SITE-Mobility en konferens med företag och tjänstemän för att få information kring hur en s.k. turistavgift skulle kunna användas för att erbjuda det som krävs i form av infrastruktur och trivsel. Syftet med en sådana här avgift är att en ska ge något tillbaka till besökaren som betala avgiften samtidigt som den är en hjälp för orten och näringslivet att erbjuda en attraktiv ort. Även om besökarna får betala en avgift, så är det ändå en mindre kostnad. Men tillsammans så blir det många miljoner kronor att använda för att utveckla turistorterna. [Turistavgift i dalafjällen kan ge bättre upplevelse - Siljan News](#)

6. Utmaningar med hållbar besöksnärlingsutveckling

- ♣ En stor utmaning som har ökat sedan pandemin är **bristen på kompetens** inom besöksnäringen. Speciellt på en liten ort som Idre är det en stor utmaning. För att lösa det krävs samarbeten och paketering för att få personer med kompetens att lockas att bosätta sig i Idre med frågor som tillkommer med bostad, skola mm.
- ♣ Men även **företagsnära** gymnasial och eftergymnasial utbildning efterfrågas för att bli attraktiv ort.
- ♣ **Demografin** – som många glesbygdskommuner har man en åldrande befolkning och mindre barn föds.
- ♣ En annan utmaning är **klimatavtrycket** för resan till/från, mellan och inom destinationerna i Fjälldestinationen Idre. Där är infrastrukturen en viktig del att lösa för att kunna påverka det.

7. Framgångshistorier

- ♣ SITE-samarbetet och de projekt som drivits över tid har utvecklat Fjälldestinationen Idre på ett sådant sätt som inte hade varit möjligt som enskild destination. Att nu ett fjärde projektomgång med möjligheter att ytterligare utveckla destinationen under projektet **"En smart, integrerad och bärkraftig gränsregion"** kommer ge många positiva ringverkningar.
- ♣ DIAB har även formaliserat samarbete med Högskolan Dalarna genom en avsiktsförklaring. Samarbete innebär bland annat att samarbeta kring projekt, intention investera egen tid i högskolans forskning kring besöksnäringen; CeTLer, DIAB har möjlighet att sitta med i styr- och referensgrupper, ta emot praktikanter/studerande från högskolan.
- ♣ DIAB har under 2024 knutit till oss 16 "partners" som betalar en partneravgift för att ytterligare förankra deras verksamhet lokalt. Företagen får möjlighet att delta i; Partnerfrukost, Idre-dagen, förhandsinformation från delägare, träffa politiker och myndigheter och därmed kunna påverka.
- ♣ DIAB har anlitat en person som varit föreningar behjälplig med att göra projektansökningar till olika instanser. Bland annat har det lett till att en sportklubb har kunnat söka meddela och fått detta för att kunna göra investering som tillgodoser barn och ungdomar. Uppförande av en slobod intill aktivitetsområdet vid Elljusspåret i Idre. [Miljoner till Älvdalen och Särna när bygdemedel fördelades - Siljan News](#)

8. Förmedling av rapporten

Förmedling av rapporten planeras att genomföras:

- ♣ Redovisas för Destinationsutveckling Idre's styrelse
- ♣ Presenteras på Destinationsutveckling Idre's webbsida
- ♣ Sändas ut till som del i nyhetsbrev till medlemsföretagen i Destinationsutveckling Idre
- ♣ Rapporten presenteras för Älvdalens kommunfullmäktige som en del av den politiskt beslutade årliga rapporteringen kopplat till handlingsplanen som tagit fram för certifieringsarbetet med **Bærekraftig Reisemål** samt *Lokal Handlingsplan för besöksnäringen i Älvdalen 2024 (Visit Dalarna)*.

9. Bilagor och källor

Statistik gästdygn, logiintäkter: [Inkvartering Resor och besök Turismräkenskaper - Utveckling över tid \(tillvaxtverket.se\)](#)